

Den sårbara staten. En forskningsöversikt om hur organiserad brottslighet påverkar stat och kommun

Presentation SNS tisdag 7 november 2023

Carina Gunnarson

carina.gunnarson@statsvet.uu.se

Organiserad brottslighet

- **Många definitioner:** stor variation mellan olika typer av organiserad brottslighet
- **Syftet** är ekonomisk vinning, påverkan av beslut, frånvaro av agerande, information om möjligheter, ärenden eller annat som gynnar den kriminella aktiviteten. Drivs inte av politiska idéer/ideologi.
- **Olika former av påverkan:** från subtila signaler till öppna hot, dolda former av påverkan i form av korruption eller infiltration

Den lokala nivåns sårbarhet i Sverige

- Svag kommunal revision
- Stora välfärdsresurser fördelas på lokal nivå
- Beslut fattas som har stora konsekvenser för enskilda och företag
- Välfärdsreformer som skapat nya affärsmöjligheter (LOV)
- Svagare mediebevakning än på nationell nivå
- Social och geografisk närhet ("alla känner alla")

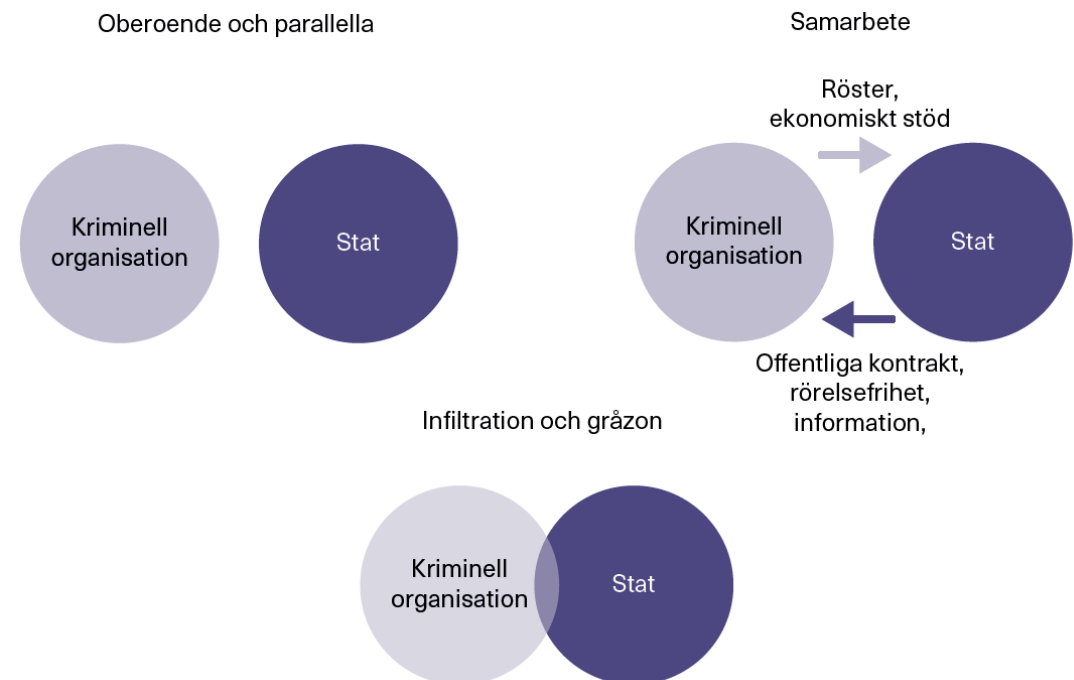
Sårbara branscher på lokal nivå

- Velfärdsbedrägerier
- Folkbokföringsbrott
- Byggbransch
- Offentliga upphandlingar
- Markanvisningar
- Avfallshantering
- Föreningsstöd

Relationen mellan organiserad brottslighet och staten – exempel på modeller

- Oberoende ("flyga under radarn")
- Maktkamp och konfrontation
- Samarbete (tjänster-gentjänster)
- Gråzon och infiltration (möjliggörare inom systemet)

Figur 1. Relationen mellan organiserad brottslighet och stat: oberoende, samarbete och infiltration.

Budskap till politiker: långsiktighet, resurser, vägledning i målkonflikter

- Kontroller vs. hjälp till klienter/medborgare
- Kontroller vs. snabb handläggning
- Kostnader för kontroller – kort sikt, lång sikt
- Samverkan mellan myndigheter vs. sekretess
- Bakgrundskontroll av medarbetare vs. tillit

Budskap till kommunpolitiker och chefer: leda, dokumentera och skydda tjänstemän

- Synliggöra och dokumentera påverkansförsök
- Bryta tystnadskulturer – skapa möjligheter att prata om påverkansförsök
- Utveckla arbetsmetoder som skyddar medarbetare (till exempel lyft beslut till nämnder, dela ansvar för beslut)
- Oannonserade arbetsplatsbesök och hembesök

Budskap till forskare: Forska och bidra

- Hur kan effektiva kontrollinstrument utformas för att minska möjligheter till påverkan?
- Vad kan man lära sig från andra länder?
- Hur påverkas sårbarheten av faktorer i den omgivande samhällskontexten, till exempel normer och värderingar?

Övergripande budskap

- Den samlade bild som framträder är att problemen med organiserad brottslighet är omfattande och rör många branscher.
- Den kommunala verksamheten är sårbar.
- Samhällskonsekvenserna är allvarliga om man inte stoppar kriminella aktörers påverkan av myndigheter.
- Värden som hotas: demokrati, rättsstatens principer, ekonomiska möjligheter att bibehålla den svenska välfärdsmodellen.

Kommunstyrelser som har upplösts p.g.a. maffiainfiltration 1991–2022

Amministrazioni sciolte per mafia

avviso pubblico

- 276 amministrazioni locali sciolte per infiltrazioni mafiose
- 71 enti sciolti più volte
- 14 procedimenti isolutivi conclusi con l'archiviazione

Enti locali e Regioni
contro mafia
e corruzione

CHI SIAMO

COMUNALE DI CRISPANO (NAPOLI)
CHIARIMENTI DEL T.A.R. LAZIO

COMUNI SCIOLTI PER MAFIA:
RELAZIONE MINISTERO DEGLI
INTERNI MARZO 2018

INFILTRAZIONI MAFIOSE NEGLI ENTI
LOCALI: ANALISI DELLE
MOTIVAZIONI DEI PIÙ RECENTI
DECRETI DI SCIOGLIMENTO

SCIOGLIMENTO DELLE
AMMINISTRAZIONI LOCALI PER
INFILTRAZIONI MAFIOSE E
SUCCESSIVA INCANDIDABILITÀ:
SINTESI DELLA NORMATIVA

CORTE COSTITUZIONALE –
SENTENZA N. 195 DEL 2019:
L'ILLEGITTIMITÀ DELLA "TERZA VIA"
TRA SCIOGLIMENTO E
ARCHIVIAZIONE

COMUNI SCIOLTI PER MAFIA:
RELAZIONE MINISTERO DEGLI
INTERNI MAGGIO 2020

Amministrazioni sciolte per mafia

Denna karta har skapats med Google Mina kartor. Skapa din egen karta.

Kartdata ©2022 GeoBasis-DE/BKG (©2009), Google, Inst. Geogr. Nacional, Mapa GISrael, Vilkor 100 km

Windows taskbar: skriv här för att söka, 9°C Soligt, 15:06, 2022-04-15